

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП «Про застосування санкцій
до ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» за порушення Ліцензійних умов з постачання
електричної енергії споживачу, Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії
(трейдерської діяльності) та недотримання вимог нормативно-правових актів, що
регулюють функціонування ринку електричної енергії»
та проєкту розпорядження НКРЕКП «Про усунення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД»
порушень Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу»

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2026 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 18 листопада 2025 року № 1881, постанови НКРЕКП від 31 серпня 2026 року № 1467 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (діяльність з постачання електричної енергії споживачу)» та посвідчень на проведення планової перевірки від 11 серпня 2026 року № 388 та від 03 вересня 2026 року № 432, НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) (далі – ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД», Товариство, Ліцензіат) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1469 (далі – Ліцензійні умови з постачання електричної енергії споживачу), за період діяльності з 02 вересня 2020 року по 31 грудня 2025 року, за результатами якої складено Акт від 07 вересня 2026 року № 184 (далі – Акт № 184), додатком до якого є Положення про комерційну таємницю та конфіденційну інформацію ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД», затверджене наказом Товариства від _____ № _____.

ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» листом від 14 вересня 2026 року № 720 надало до НКРЕКП письмові пояснення до Акта № 184 (далі – Письмові пояснення Ліцензіата), які опрацьовано.

Так, Актом № 184 встановлено наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1.	підпункту 2 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу	у частині повідомлення НКРЕКП про всі зміни даних, які були зазначені в заяві про отримання ліцензії та в документах, що додавалися до заяви, не пізніше одного місяця з дня настання таких змін <i>(пун. 1.2, стор. 7-8)</i>
Комісією з перевірки встановлено, що у Ліцензіата відбувались зміни в даних, які були зазначені у Відомостях про засоби провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, зокрема, з 31.03.2021 додано будівлю для організації прийому та обслуговування споживачів за адресою: _____ згідно з Договором оренди _____.		
Про зазначені зміни даних Товариство повідомило НКРЕКП листом від _____ (вх. НКРЕКП від _____) та надало оновлені Відомості про засоби провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, тобто з порушенням терміну повідомлення про зміни даних, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, на 250 днів.		

Відповідно до **Письмових пояснень Ліцензіата**, мовою документу:

«...Товариство повідомляє, що у ході проведення планової перевірки згідно Листа ... від _____ на ... від _____ (додаток до Акту), Ліцензіат повідомляв Сектор, що за зазначеною адресою фактична ліцензійна діяльність не здійснювалась, зазначене приміщення використовувалось суто для організації документообігу.....

Таким чином, оскільки Відомості про засоби провадження господарської діяльності передбачають лише надання інформації щодо місця організації прийому та обслуговування споживачів, у Товариства був відсутній обов'язок повідомляти НКРЕКП про інші допоміжні приміщення, зокрема, що використовувались для організації документообігу... ..».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до частини четвертої статті 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та пункту 10.1 глави 10 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та Ліцензійних умов, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 428 (Порядок контролю), суб'єкт не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. **Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення.**

Разом з тим, **строк давності** притягнення до відповідальності за зазначене вище порушення ліцензійних умов становить **05.01.2027**, оскільки порушення є триваючим і день закінчення вчинення порушення – 04.01.2022.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно пункту 2.2.13 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800 (далі – Порядок (методика) визначення розміру штрафів), НКРЕКП **припиняє розрахунок розміру штрафу та застосовує інші види санкцій**, передбачені чинним законодавством, за наявності однієї умови, а саме, якщо сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 цієї глави, **не перевищує 11**.

Отже, при розрахунку розміру штрафу згідно Порядку (методики) визначення розміру штрафів за порушення підпункту 2 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу **сума балів не перевищує 11**, тому припиняється розрахунок розміру штрафу та **Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження.**

2.	підпункту 7 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу	у частині надання до НКРЕКП документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП. (п.п. 1.5, стор. 14, 21, 22)
----	---	--

Комісією з перевірки встановлено, що ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» подало до НКРЕКП з порушенням встановленого терміну:

звіт за формою **№ 3а-НКРЕКП-постачання електричної енергії (місячна)** «Звіт про діяльність постачальника електричної енергії» за липень 2021 року на 1 день;

звіт за формою № 3-НКРЕКП-моніторинг-постачання (місячна) «Звіт про обсяги закупівлі електричної енергії» за липень 2021 року на 1 день;

звіт за формою № 12-НКРЕКП-моніторинг-постачання (квартальна) «Звіт про ціни на роздрібному ринку електричної енергії» за I квартал 2021 року на 23 дні, та за III квартал 2021 року на 10 днів;

річну фінансову звітність за 2020 рік на 2 дні.

Відповідно до **Письмових пояснень Ліцензіата**, мовою документу:

«... Товариство звертає увагу, що наведені у цьому пункті Акта епізоди стосуються звітних періодів 2021 року, тобто відбулись більше ніж за п'ять років до дня складення Акта (07.09.2026). З підстав, зазначених у ч. 4 ст. 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», п. 10.1. Порядку контролю щодо строку давності притягнення до відповідальності, Товариство вважає, що воно не може бути притягнуте до відповідальності за зазначені порушення у зв'язку зі спливом строку давності.

Товариство також звертає увагу, що виявлені прострочення є мінімальними (від 1 до 23 днів), жодних негативних наслідків для НКРЕКП чи споживачів електричної енергії не спричинили, а звітність у кожному випадку була подана Товариством самостійно, без додаткового нагадування з боку Регулятора. ... ».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до частини четвертої статті 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та пункту 10.1 глави 10 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та Ліцензійних умов, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 428 (Порядок контролю), суб'єкт не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. **Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення.**

З огляду на викладене, **Департамент ліцензійного контролю не застосовує санкцію до Ліцензіата за вищезазначені порушення Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу в частині надання звітності до 06 жовтня 2021 року.**

Разом з тим, **Департамент ліцензійного контролю зазначає, що звіт за формою № 12-НКРЕКП-моніторинг-постачання (квартальна), відповідно до вимог постанови НКРЕКП від 29.03.2019 № 450, подається Регулятору до 25 числа місяця, наступного за звітним періодом.**

Таким чином, зазначений звіт за III квартал 2021 року повинен був поданим до НКРЕКП до 25 жовтня 2021 року. Однак, Товариство подало вказаний звіт лише 04 листопада 2021 року, тобто протерміновано на 10 днів встановлений термін.

З урахуванням зазначеного вище, **строк давності притягнення до відповідальності Товариства за порушення підпункту 7 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу не минув (у частині подання до НКРЕКП звіту за формою № 12-НКРЕКП-моніторинг-постачання (квартальна) за III квартал 2021 року).**

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно пункту 2.2.13 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів НКРЕКП припиняє розрахунок розміру штрафу та застосовує інші види санкцій, передбачені чинним законодавством, за наявності однієї умови, а саме, якщо сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 цієї глави, не перевищує 11.

Отже, при розрахунку розміру штрафу згідно Порядку (методики) визначення розміру штрафів за порушення підпункту 7 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу **сума балів не перевищує 11**, тому припиняється розрахунок розміру штрафу та **Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження** (у частині подання до НКРЕКП звіту за формою № 12-НКРЕКП-моніторинг-постачання (квартальна) за III квартал 2021 року).

3.	підпункту 5 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу	у частині виконання рішення НКРЕКП у повному обсязі та у строки, встановлені відповідним рішенням та законодавством, а саме: вимог пункту 2 постанови НКРЕКП від 29.10.2024 № 1832 «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 03 березня 2022 року № 336». (ит. 1.6, стор. 29)
----	--	--

Відповідно до пункту 2 постанови НКРЕКП від 29.10.2024 № 1832 «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 03 березня 2022 року № 336» (Постанова № 1832), ліцензіати, які провадять господарську діяльність у сферах енергетики та комунальних, діяльність яких регулюється НКРЕКП, повинні надати до 01 січня 2025 року повідомлення про всі зміни даних, які були зазначені в документах, що додавалися ними до заяв про отримання ліцензій, та про які ними не було повідомлено НКРЕКП у зв'язку з запровадженням (введенням) воєнного стану в Україні».

ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» невчасно надіслало до НКРЕКП Відомості про засоби провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу (Додаток 2 до Ліцензійних умов з постачання № 1469), відповідно до вимог пункту 2 постанови НКРЕКП від 29.10.2024 № 1832, з актуальними даними, а саме листом від 04.05.2026, тобто з **порушенням встановленого терміну на 489 днів**.

Відповідно до **Письмових пояснень Ліцензіата**, мовою документу:
«... Оновлені відомості, надані Товариством листом від _____ № _____ (вх. НКРЕКП ... від _____), стосуються виключно внесення змін в частині номеру офісного приміщення, площі та графіку роботи приміщення для обслуговування споживачів за тією ж адресою (місто, вулиця та номер будинку – незмінні), що і зазначена у документах, що подавалися із заявою про видачу ліцензії та не пов'язано із внесенням змін до Відомостей у зв'язку з воєнними діями. ...».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що пунктом 2 Постанови № 1832 встановлено:

«Ліцензіатам, які провадять господарську діяльність у сферах енергетики та комунальних, діяльність яких регулюється НКРЕКП, надати до 01 січня 2025 року повідомлення про всі зміни даних, які були зазначені в документах, що додавалися ними до заяв про отримання ліцензій, та про які ними не було повідомлено НКРЕКП у зв'язку з запровадженням (введенням) воєнного стану в Україні.».

Таким чином, у разі наявності у документах, що додавалися Ліцензіатом до заяви про отримання відповідної ліцензії **будь яких змін, про які Ліцензіат не повідомляв НКРЕКП з огляду на запровадження (введення) воєнного стану в Україні та з урахуванням вимог постанови**

НКРЕКП від 03.03.2022 № 336, Ліцензіат зобов'язаний був повідомити про такі зміни НКРЕКП до 01 січня 2025 року.

Крім того, службовою запискою Сектору НКРЕКП у Черкаській області _____ надано наступну інформацію:

«...Комісією з перевірки встановлено, що ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» листом від _____ ... (вх. НКРЕКП від _____ ...) надало до НКРЕКП оновлені Відомості про засоби провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, зокрема з 31.03.2021 додано будівлю для організації прийому та обслуговування споживачів за адресою: _____ згідно з Договором оренди від _____, укладеного з _____ (стор. 7 Акту № 184).

Листом _____ ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» повідомило комісію з перевірки, що 16 червня 2022 року директором ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» було подано до _____ заяву про вчинення кримінального правопорушення за фактом пошкодження та знищення первинної, податкової, статистичної та облікової документації Товариства внаслідок бойових дій та руйнування орендованих приміщень у _____ (стор. 8 Акту № 184).

Отже, перевіркою встановлено, що Ліцензіатом протягом періоду дії воєнного стану та станом на 01.01.2025 не забезпечено своєчасне та повне інформування НКРЕКП про всі зміни даних, зазначені у документах до заяви про отримання ліцензії. ...».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно пункту 2.2.13 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів НКРЕКП **припиняє розрахунок розміру штрафу та застосовує інші види санкцій**, передбачені чинним законодавством, за наявності однієї умови, а саме, якщо сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 цієї глави, **не перевищує 11**.

Отже, при розрахунку розміру штрафу згідно Порядку (методики) визначення розміру штрафів за порушення підпункту 5 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу **сума балів не перевищує 11**, тому припиняється розрахунок розміру штрафу та **Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження.**

4.	пункту 5 Порядку розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання, затвердженого постановою НКРЕКП від 06.04.2017 № 491 (Порядок № 491)	у частині визначення платником внеску бази нарахування суми внесків на регулювання, яким є чистий дохід платника внеску на регулювання від провадження діяльності, що регулюється НКРЕКП, за звітний квартал, а саме: пункту 2 Пояснень щодо заповнення форми звітності № 20-НКРЕКП (квартальна) «Звіт про сплату внеску на регулювання», що є додатком 2 до Порядку № 491, у частині забезпечення достовірності інформації, наведеної у звіті. (num. 1.7, стор. 37)
----	---	--

Комісією з перевірки встановлено **розбіжність сум чистого доходу** від постачання електричної енергії споживачу, які зазначені Ліцензіатом у формі звітності № 20-НКРЕКП та у первинних документах, за I квартал 2022 року, II квартал 2023 року, I квартал 2024 року та IV квартал 2025 року, та встановлено, що ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» **невірно заповнено звіт за формою № 20-НКРЕКП за період II квартал 2022 року, III квартал 2023 року, II квартал 2024 року.**

Здійснивши розрахунок внеску на регулювання за період IV квартал 2020 року – IV квартал 2025 року на підставі первинних документів ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (актів купівлі-продажу електричної енергії, актів врегулювання небалансів, актів коригування за період, що перевіряється), комісією з перевірки **встановлено наявність переплати у зазначених періодах зі сплати внесків на регулювання.**

Довідково:

Станом на момент перевірки у ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» обліковується переплата зі сплати внесків на регулювання на загальну суму _____ грн.

Відповідно до **Письмових пояснень Ліцензіата**, мовою документу:

«... у акті встановлено, що станом на момент перевірки у ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» обліковується переплата зі сплати внесків на регулювання на загальну суму _____ грн.

Також Сектором не встановлено наявності заборгованості зі сплати внесків на регулювання протягом всього періоду, що перевіряється.

Таким чином, наявність розбіжностей сум чистого доходу від постачання електричної енергії споживачу, зазначених Товариством у формі звітності № 20-НКРЕКП, порівняно з даними первинних документів жодних негативних наслідків для НКРЕКП, споживачів чи інших учасників ринку електричної енергії не спричинили.

Розбіжності щодо даних бухгалтерського обліку Товариства та інформації, зазначеної згідно форми звітності № 20-НКРЕКП мають виключно методологічний характер, могли бути зумовлені здійсненими коригуваннями за послуги, що надавались Товариству _____ та відображенням таких коригувань згідно даних бухгалтерського обліку Товариства...».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно пункту 2.2.13 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів НКРЕКП **припиняє розрахунок розміру штрафу та застосовує інші види санкцій**, передбачені чинним законодавством, за наявністю однієї умови, а саме, якщо сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 цієї глави, **не перевищує 11**.

Отже, при розрахунку розміру штрафу згідно Порядку (методики) визначення розміру штрафів за порушення пункту 5 Порядку № 491 **сума балів не перевищує 11**, тому припиняється розрахунок розміру штрафу та **Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження.**

5.	підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу	у частині обов'язку ліцензіата сплачувати своєчасно та в повному обсязі за послуги, що надаються на ринку електричної енергії.
	підпункту 13 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу	у частині обов'язку ліцензіата виконувати умови укладених договорів, які є обов'язковими для здійснення діяльності на ринку електричної енергії <i>(п.п. 3.2, стор. 95, 107, п.п. 3.11, стор. 192-193)</i>

Щодо оплати послуг з передачі електричної енергії

Протягом 2021 року ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» отримало послугу з передачі електричної енергії в обсязі _____ МВт-год на суму _____ грн (з ПДВ), Ліцензіатом здійснено оплату в сумі _____ грн (з ПДВ).

Станом на **31.12.2021** за даними бухгалтерського обліку Ліцензіата обліковувалась **заборгованість** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за послугу з передачі

електричної енергії у сумі _____ грн (з ПДВ) (за версією 2), яка **повністю сплачена 17.01.2022**, тобто з **порушенням терміну умов договору на 2 дні**.

Протягом 2022 року ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» отримало послугу з передачі електричної енергії в обсязі _____ МВт-год на суму _____ грн (з ПДВ), Ліцензіатом здійснено оплату в сумі _____ грн (з ПДВ).

Станом на **31.12.2022** за даними бухгалтерського обліку Ліцензіата обліковувалась **заборгованість** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за послугу з передачі електричної енергії у сумі _____ грн (з ПДВ) (за версією 2), яка **сплачена повністю 10.04.2023**, тобто з **порушенням терміну умов договору на 86 днів**.

Протягом 2023 року ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» отримало послугу з передачі електричної енергії в обсязі _____ МВт-год на суму _____ грн (з ПДВ), Ліцензіатом здійснено оплату в сумі _____ грн (з ПДВ).

Станом на **31.12.2023** за даними бухгалтерського обліку Ліцензіата обліковувалась **заборгованість** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за послугу з передачі електричної енергії у сумі _____ грн (з ПДВ) (за версією 2), яка **повністю сплачена 29.03.2024**, тобто з **порушенням терміну умов договору на 75 днів**.

Товариством **протягом жовтня 2020 року – грудня 2023 року попередня оплата планової вартості** послуги з передачі електричної енергії оператору системи передачі **не здійснювалась або оплата здійснювалась з порушенням терміну** сплати у наступні періоди:

- у жовтні 2020 року – не здійснено оплату 1-го, 2-го, 3-го, 4 -го та 5 -го платежу;
- у грудні 2020 року – не здійснено оплату 1-го та 2-го платежу;
- у жовтні 2021 року – не здійснено оплату 3-го платежу;
- у березні 2022 року – не здійснено оплату 5-го платежу;
- у серпні 2022 року – не здійснено оплату 1-го та 3-го платежу;
- у жовтні 2022 року – не здійснено оплату 1-го платежу;
- у листопаді 2022 року – не здійснено оплату 1-го платежу.

Також встановлено, що Товариством протягом **січня 2024 року – грудня 2025 року попередня оплата планової вартості** послуги з передачі електричної енергії оператору системи передачі **не здійснювалась або оплата здійснювалась з порушенням терміну** сплати у наступні періоди:

- у серпні 2024 року – не здійснено оплату 1-го 2-го та 3-го платежу;
- у вересні 2024 року – оплату 3-го платежу здійснено не в повному обсязі;
- у лютому 2025 року – оплату 1-го платежу здійснено не в повному обсязі;
- у квітні 2025 року – оплату 1-го платежу здійснено не в повному обсязі;
- у липні 2025 року – оплату 2-го та 3-го платежу здійснено не в повному обсязі;
- у серпні 2025 року – не здійснено оплату 1-го 2-го, оплату 3-го платежу здійснено не в повному обсязі;
- у вересні 2025 року – оплату 1-го платежу здійснено не в повному обсязі.

Щодо врегулювання небалансів з _____

Протягом жовтня 2020 року, вартість купленої електричної енергії для врегулювання небалансів у ОСП склала _____ грн (з ПДВ). Товариством було здійснено оплату за отриману електричну енергію на загальну суму _____ грн (з ПДВ).

Станом на **31.12.2020** за даними бухгалтерського обліку Товариства, обліковувалась **заборгованість** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за договором про врегулювання небалансів електричної енергії від _____ у розмірі _____ грн (з ПДВ) (за версією 2), **заборгованість врегульовано** відповідно до Акту зарахування зустрічних однорідних вимог від **31.07.2021**.

Протягом червня – грудня 2022 року, вартість купленої електричної енергії для врегулювання небалансів у ОСП склала _____ грн (з ПДВ). Товариством було здійснено оплату за отриману електричну енергію на загальну суму _____ грн (з ПДВ).

Станом на **31.12.2022** за даними бухгалтерського обліку Товариства, обліковувалась **заборгованість** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за договором про врегулювання небалансів електричної енергії від _____ у розмірі _____ **грн** (з ПДВ) (за версією 2), яка **сплачена у повному обсязі** Товариством **05.12.2023**.

Протягом 2023 року, вартість купленої електричної енергії для врегулювання небалансів у ОСП склала _____ грн (з ПДВ). Товариством було здійснено оплату за отриману електричну енергію на загальну суму _____ грн (з ПДВ).

Крім того, відповідно до Актів зарахування зустрічних однорідних вимог заборгованість зменшена на загальну суму _____ грн.

Станом на **31.12.2023** за даними бухгалтерського обліку Товариства, обліковувалась **заборгованість** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за договором про врегулювання небалансів електричної енергії _____ у розмірі _____ **грн** (з ПДВ) (за версією 2), яка **сплачена Товариством у повному обсязі 04.03.2024**.

Слід зазначити, що станом на **31.12.2025** за даними бухгалтерського обліку Товариства, обліковується **передоплата** ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за договором про врегулювання небалансів електричної енергії від _____ у розмірі _____ **грн** (з ПДВ) (за версією 2).

Відповідно до **Письмових пояснень Ліцензіата**, мовою документу:

«... Товариство звертає увагу, що наведений на стор. 95 Акта розрахунок прострочення ототожнює два принципово різні за правовою природою моменти:

1) *строк оплати основної вартості послуги за розрахунковий місяць, який обчислюється від дати акта приймання-передачі Послуги, та*

2) *строк оплати сум, **донарахованих актами КОРИГУВАННЯ**, які ОСП відповідно до умов договору про надання послуг з передачі електричної енергії видає значно пізніше первісного розрахункового періоду, і щодо яких Користувач зобов'язаний здійснити оплату лише після отримання відповідного акта коригування.*

Листом _____ (додатково повторно надається) Товариством вже надавались НКРЕКП детальні пояснення щодо стану розрахунків та погашення заборгованості за Договором про надання послуг з передачі електричної енергії _____ ... за 2021–2023 роки, зокрема, Товариством надано наступні пояснення:

Договором передбачена оплата за фактично отримані послуги у місяці, наступному після місяця, у якому фактично надавались послуги.

Щодо початкового стану розрахунків за 2021–2023 роки (за версією 1). За первинними даними бухгалтерського обліку Товариства, сформованими на підставі актів приймання-передачі Послуги, та відповідно до актів звірки взаємних розрахунків, підписаних Сторонами, стан розрахунків Товариства з ОСП за підсумками 2021–2023 років був наступним:

1) станом на 31.12.2021 (01.01.2022) заборгованість Товариства перед ОСП становила _____ грн (акт звірки взаємних розрахунків за період з 01.01.2022 по 30.09.2022) та була погашена в повному обсязі згідно платіжного доручення _____ на суму _____ грн (у т.ч. ПДВ _____ грн) за послуги, надані ОСП у грудні 2021 року;

2) станом на 31.12.2022 заборгованість Товариства перед ОСП становила _____ грн (акт звірки розрахунків _____ за IV квартал 2022 року) та була погашена платіжним дорученням _____ на суму _____ грн (у т.ч. ПДВ _____ грн) за послуги, надані ОСП у грудні 2022 року, яким заборгованість за вказаним актом звірки закрито в повному обсязі;

3) станом на 31.12.2023 заборгованість Товариства перед ОСП становила _____ грн (акт звірки розрахунків _____ за IV квартал 2023 року) та була погашена платіжним дорученням _____ на суму _____ грн (у т.ч. ПДВ _____ грн) за послуги, надані ОСП у грудні 2023 року.

Таким чином, обов'язок Товариства з оплати послуг ОСП, що були надані станом на кінець кожного з 2021–2023 звітних років, щоразу виконувався Товариством у повному обсязі протягом перших робочих днів січня наступного року, що підтверджується наведеними актами звірки розрахунків та платіжними дорученнями.

Щодо оборотно-сальдової відомості за 2021 рік (згідно версії 2, після проведених коригувань). Відповідно до оборотно-сальдової відомості по рахунку 631 за 2021 рік по контрагенту _____ за Договором про надання послуг з передачі електричної енергії, сформованої за версією 2 згідно даних бухгалтерського обліку Товариства, станом на 31.12.2021 обліковувалось кредитове сальдо (заборгованість Товариства перед ОСП) у розмірі _____ грн.

Зазначене сальдо відображає стан заборгованості Товариства з урахуванням проведених пізніше у травні–червні 2022 року коригувань обсягів та вартості Послуги за жовтень, листопад та грудень 2021 року, детальна інформація щодо яких наведена нижче.

Щодо актів коригування, отриманих у травні–червні 2022 року. Після завершення 2021 звітного року у травні–червні 2022 року ОСП склав та надіслав Товариству акти коригування до раніше підписаних актів приймання-передачі Послуги за жовтень, листопад та грудень 2021 року у зв'язку зі зміною фактичних обсягів надання Послуги, ...

Загальна сума додатково нарахованих зазначеними актами коригування зобов'язань Товариства становить _____ грн (у т.ч. ПДВ _____ грн).

Щодо оплати за актами коригування. Додатково нараховані вищевказаними актами коригування суми були в повному обсязі погашені Товариством у травні–червні 2022 року такими платіжними дорученнями:

1) платіжне доручення _____, яким здійснено оплату за актом коригування _____ (за жовтень 2021 року);

2) платіжне доручення _____, яким одночасно здійснено розрахунок за поточний розрахунковий період (червень 2022 року) та здійснено оплату за актом коригування _____ (за листопад 2021 року).

3) платіжне доручення _____, яким здійснено оплату за актом коригування _____ (за грудень 2021 року).

Таким чином, фактична заборгованість Товариства перед ОСП за Договором про надання послуг з передачі електричної енергії _____ за 2021 рік відсутня, що підтверджується наведеними актами коригування та платіжними дорученнями, а також підтверджується актами звірки взаєморозрахунків, що також надавались Ліцензіатом.

Як прямо впливає з даних таблиці 3.2.28 самого Акта, заборгованість, врахована Сектором при обчисленні «86 днів» (2022 рік) та «75 днів» (2023 рік), виникла не з несплати основної вартості послуги за грудень відповідного року, а з донарахувань за актами коригування, виданими ОСП через кілька місяців після завершення року, і кожного разу сплачених Товариством протягом кількох днів після їх фактичного отримання:

Таким чином, обчислена в Акті тривалість прострочення (86 та 75 днів) фактично є не періодом бездіяльності Товариства, а календарним розривом між датою закінчення розрахункового року (використаною Актом як точка відліку для нарахування прострочення) та датою здійснення коригувань та направлення ОСП відповідних актів коригування, на яку Товариство не могло вплинути.

Із дня фактичного отримання кожного акта коригування Товариство щоразу здійснювало оплату в межах кількох днів, що відповідає принципу сумлінного виконання договірних зобов'язань.

Просимо врахувати, що наведене в Акті прострочення обумовлено датою видання ОСП актів коригування, а не бездіяльністю Товариства, і що кожна донарахована сума сплачувалась Товариством протягом декількох днів після отримання відповідного акта коригування.

Щодо стор. 107 Акта (таблиця 3.2.31 - поетапна попередня оплата, жовтень 2020 - грудень 2023)

... Щодо епізодів жовтня та грудня 2020 року Товариство звертає увагу, що з дня вчинення цих порушень до дня складення Акта (07.09.2026) минуло більше п'яти років. Відповідно до ч. 4 ст. 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та п. 10.1. Порядку контролю, суб'єкт господарювання не може бути притягнутий до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності, який становить п'ять років з дня вчинення порушення.

У зв'язку з цим Товариство не може бути притягнуте до відповідальності за епізоди жовтня та грудня 2020 року у зв'язку зі спливом строку давності.

Також, згідно Таблиць 3.2.31, 3.2.32, у деякі періоди, Товариством сплачувалась вартість планового обсягу послуги з передачі «наперед».

Щодо решти епізодів (жовтень 2021 — листопад 2022 років) Товариство звертає увагу, що йдеться про 5 окремих випадків недоплати одного з п'яти щомісячних поетапних платежів за понад 36 місяців перевіреного цією таблицею періоду, кожен з яких мав технічний та тимчасовий характер: недоплачена на дату конкретного етапу сума фактично сплачувалась Товариством у межах наступного етапного платежу того самого місяця, що підтверджується відображеними у самій таблиці 3.2.31 даними за наступні платіжні дати. Поетапна попередня оплата є проміжним розрахунковим механізмом сплати частини очікуваної (не остаточної) вартості послуги в межах одного розрахункового місяця та не є тотожною простроченню оплати фактично наданої послуги за підсумками місяця.

Щодо стор. 112 Акта (таблиця 3.2.32 — поетапна попередня оплата, січень 2024 - грудень 2025)

...Товариство звертає увагу, що з наведених у цьому фрагменті Акта епізодів переважна більшість стосується часткової, а не повної недоплати окремого етапного платежу, що додатково підтверджує технічний, а не системний характер відповідних відхилень.

Звертаємо увагу, що за даними самого Акта, станом на 31.12.2024 та 31.12.2025 у Товариства перед _____ за цим договором обліковується не заборгованість, а ПЕРЕДОПЛАТА, що прямо підтверджує, що жодне з наведених у таблиці 3.2.32 відхилень у поетапній попередній оплаті не призвело до фактичного прострочення оплати наданих послуг за підсумками відповідних розрахункових періодів, і що Товариство станом на кінець зазначеного у згаданій таблиці періоду не лише не має заборгованості, а й переплатило понад належне _____.

... Звертаємо увагу НКРЕКП, що станом на дату направлення цих пояснень, у Товариства відсутня будь-яка заборгованість перед _____ за договором про врегулювання небалансів, та наголошуємо що згідно ч. 4 ст. 22 Закону України «Про НКРЕКП», Суб'єкт не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення.

...Враховуючи, що Товариство жодного разу не набувало статусу «Дефолтний», це додатково свідчить про те, що протягом періоду, що перевіряється, у Товариства відсутня заборгованість перед _____.

Відображене у п. 3.11. порушення фактично не є порушенням порядку оплати, а виникло виключно внаслідок різного підходу до відображення стану розрахунків у бухгалтерському обліку, запровадженого у _____ та у ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД».

Розбіжності щодо стану розрахунків згідно Таблиці 3.11.2. виникли у зв'язку з специфікою відображення у бухгалтерському обліку Товариства та _____ даних за версією 1 та версією 2 (з урахуванням здійснених коригувань), про що Товариством в ході перевірки надавались відповідні пояснення (Лист від _____ ...).

Відображення господарських операцій ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» у бухгалтерському обліку у період з жовтня 2020 р. по липень 2024 р. здійснювалося відповідно до вимог чинного законодавства України та Положення про облікову політику ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД», затвердженого наказом Товариства _____.

Розбіжності, які могли виникати між даними оборотно-сальдових відомостей ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» та даними актів звіряння з _____, не були наслідком невиконання або неналежного виконання Товариством договірних зобов'язань, несвоєчасної оплати чи невизнання вартості отриманих послуг.

Зазначені розбіжності були зумовлені відмінністю методології та моменту відображення відповідних господарських операцій у бухгалтерському обліку Товариства та облікових даних _____, зокрема застосуванням різних версій даних платформи MMS.

Так, відповідно до затвердженої облікової політики ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (п. 9.7. Положення про облікову політику) для бухгалтерського відображення операцій з купівлі-продажу електричної енергії для врегулювання небалансів використовувалися фактичні дані за версією 2 платформи MMS.

Водночас у відповідному періоді при формуванні облікових даних _____ використовувалися дані за версією 1.

Отже, за умови використання різних версій даних MMS облікові показники сторін за одним і тим самим розрахунковим періодом могли відрізнятися, що, у свою чергу, обумовлювало виникнення відповідних розбіжностей між даними бухгалтерського обліку Товариства та даними актів звіряння.

При цьому зазначені розбіжності мали обліково-технічний та методологічний характер і самі по собі не свідчили про наявність простроченої заборгованості Товариства перед _____.

Починаючи з липня 2024 року, _____ також перейшло на облік відповідних операцій із використанням версії 2 даних платформи MMS. У зв'язку з переходом обох сторін на використання єдиної версії даних методологічна причина виникнення зазначених розбіжностей перестала існувати, що підтверджується актами звіряння (станом на 31.12.2024 р.).

Відтак, відмінності у відображенні відповідних операцій у бухгалтерському обліку сторін не призводили до ухилення Товариства від виконання договірних зобов'язань та не свідчили про несплату або прострочення оплати за фактично отримані послуги.

Таким чином, використання Товариством версії 2 даних MMS для цілей бухгалтерського обліку було обумовлено затвердженою обліковою політикою, відповідало визначеному Товариством порядку документального оформлення господарських операцій та не було спрямоване на заниження чи завищення обсягів зобов'язань перед _____».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до частини четвертої статті 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та пункту 10.1 глави 10 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та Ліцензійних умов, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.06.2018

№ 428 (Порядок контролю), суб'єкт не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. **Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення.**

З огляду на викладене, Департамент ліцензійного контролю не застосовує санкцію до Ліцензіата за вищезазначені порушення Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу в частині надання звітності до **06 жовтня 2021 року**.

Службовою запискою Сектору НКРЕКП у Черкаській області _____ надано наступну інформацію:

«...Враховуюче вище зазначені пояснення Ліцензіату, комісією з перевірки встановлено, що відповідно до Акту звірювання розрахунків _____ за надану послугу з передачі електричної енергії відповідно до договору _____ (з використанням даних комерційного обліку, наданих операторами обліку мереж до платформи MMS у відповідності до Порядку підготовки та надання даних комерційного обліку постачальниками послуг комерційного обліку за версією 1), станом на 31.12.2022 обліковувалася заборгованість ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за IV квартал 2022 року у розмірі _____ грн (з ПДВ), яка була сплачена Товариством відповідно до платіжної інструкції: _____ на суму _____ грн, тобто без порушення терміну умов договору.

Відповідно до Акту звірювання розрахунків _____ за надану послугу з передачі електричної енергії відповідно до договору _____ (за версією 1 комерційного обліку), станом на 31.12.2023 обліковувалася заборгованість ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за IV квартал 2023 року у розмірі _____ грн (з ПДВ), яка була сплачена Товариством відповідно до платіжної інструкції: _____ на суму _____ грн (з ПДВ), тобто без порушення терміну умов договору.

У зв'язку з відсутністю Акту звірювання розрахунків за IV квартал 2021 року **неможливо встановити, розмір заборгованість Товариства перед _____ (за версією 1 комерційного обліку) станом на 31.12.2021 року**, а відповідно до оборотно – сальдової відомості по рахунку 631 за 2021 рік по контрагенту _____ (за версією 2) обліковується заборгованість станом на 31.12.2021 у розмірі _____ грн (з ПДВ).

На підставі вищевикладеного, комісія з перевірки дійшла висновку, та пропонує викласти порушення зазначене на стор. 96 Акту № 184 у наступній редакції:

«Станом на **31.12.2021** за даними бухгалтерського обліку Ліцензіата обліковується заборгованість ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» перед _____ за послугу з передачі електричної енергії _____ у сумі – _____ грн (з ПДВ) (за версією 2), заборгованість сплачена Ліцензіатом у повному обсязі відповідно до платіжних доручень: _____ на суму _____ грн, _____ на суму _____ грн, _____ на суму _____ грн, _____ на суму _____ грн (з ПДВ), тобто з порушенням терміну умов договору **на 2 дні**.

Вищенаведене свідчить про порушення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» вимог: підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання № 1469 в частині обов'язку ліцензіата сплачувати своєчасно та в повному обсязі за послуги, що надаються на ринку електричної енергії, а саме:

підпункту 2 пункту 9.3 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (у редакції, що була чинна з 30.09.2023) щодо обов'язку Користувача здійснювати вчасно та у повному обсязі оплату за послугу з передачі електричної енергії на умовах, визначених цим Договором...

... Відповідно до положень пункту 10.1 глави 10 Порядку контролю за дотриманням Ліцензіатами законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, суб'єкт господарювання, щодо якого здійснюється перевірка, не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. У Акті № 184 датою вчинення відповідної зміни, що кваліфікується як порушення, визначено жовтень, грудень 2020 року.

Враховуючи, що встановлений законодавством п'ятирічний строк давності притягнення Товариства до відповідальності за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг минув, будь-які заходи реагування або штрафні санкції за вказаним фактом застосовані бути не можуть. На підставі вищевикладеного, комісія з перевірки дійшла висновку, та пропонує викласти порушення зазначене на стор. 107 Акту № 184 у наступній редакції:

«Товариством протягом жовтня 2021 року – листопада 2022 року попередня оплата планової вартості послуги з передачі електричної енергії оператору системи передачі не здійснювалась або оплата здійснювалась з порушенням терміну сплати у наступні періоди:

у жовтні 2021 року – не здійснено оплату 3-го платежу;

у березні 2022 року – не здійснено оплату 5-го платежу;

у серпні 2022 року – не здійснено оплату 1-го та 3-го платежу;

у жовтні 2022 року – не здійснено оплату 1-го платежу;

у листопаді 2022 року – не здійснено оплату 1-го платежу.

Вищенаведене свідчить про порушення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» вимог:

підпункту 13 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання № 1469 в частині обов'язку ліцензіата виконувати умови укладених договорів, які є обов'язковими для здійснення діяльності на ринку електричної енергії, а саме:

пункту 5.2 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (у редакції, що була чинна з 08.02.2020), яким визначено, що Користувач здійснює поетапну попередню оплату планової вартості Послуги ОСП таким чином:

1 платіж – до 17:00 другого банківського дня розрахункового місяця у розмірі 1/5 від планової вартості Послуги, визначеної згідно з розділом 3 цього Договору. Подальша оплата здійснюється шляхом сплати 1/5 від планової вартості Послуги, яка визначена згідно з розділом 3 цього Договору, відповідно до такого алгоритму:

2 платіж – до 10 числа розрахункового місяця,

3 платіж – до 15 числа розрахункового місяця,

4 платіж – до 20 числа розрахункового місяця,

5 платіж – до 25 числа розрахункового місяця;

підпункту 3 пункту 8.3 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (у редакції, що була чинна з 08.02.2020) щодо обов'язку Користувача здійснювати вчасно та у повному обсязі оплату за послугу з передачі електричної енергії на умовах, визначених цим Договором».

... Актом № 184 зафіксовано, що Товариством протягом серпня 2024 року – вересня 2025 року попередня оплата планової вартості послуги з передачі електричної енергії оператору системи передачі не здійснювалась або оплата здійснювалась з порушенням терміну сплати у наступні періоди:

у серпні 2024 року – не здійснено оплату 1-го 2-го та 3-го платежу;

у вересні 2024 року – оплату 3-го платежу здійснено не в повному обсязі;

у лютому 2025 року – оплату 1-го платежу здійснено не в повному обсязі;

у квітні 2025 року – оплату 1-го платежу здійснено не в повному обсязі;
у липні 2025 року – оплату 2-го та 3-го платежу здійснено не в повному обсязі;
у серпні 2025 року – не здійснено оплату 1-го 2-го, оплату 3-го платежу здійснено не в повному обсязі;
у вересні 2025 року – оплату 1-го платежу здійснено не в повному обсязі (пункт 3.2 Акту № 184).

Вищенаведене свідчить про порушення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» вимог: підпункту 13 пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання № 1469 в частині обов'язку ліцензіата виконувати умови укладених договорів, які є обов'язковими для здійснення діяльності на ринку електричної енергії, а саме:

пункту 6.2 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309, яким визначено, що Користувач здійснює поетапну оплату планової вартості Послуги за кожну декаду розрахункового періоду згідно із такою системою платежів і розрахунків:

1 платіж – до 18 числа розрахункового періоду в розмірі планової вартості послуги, наданої в першій декаді розрахункового періоду;

2 платіж – до 28 числа розрахункового періоду в розмірі планової вартості послуги, наданої в другій декаді розрахункового періоду;

3 платіж – до 08 числа місяця, наступного за розрахунковим періодом, в розмірі планової вартості послуги, наданої в третій декаді розрахункового періоду;

підпункту 2 пункту 9.3 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 щодо обов'язку Користувача здійснювати вчасно та у повному обсязі оплату за послугу з передачі електричної енергії на умовах, визначених цим Договором. ...».

Також, службовою запискою _____ Департамент енергоринку повідомив, мовою документа:

«... В Акті перевірки зафіксовано факт порушення Ліцензіатом термінів оплати за електричну енергію перед _____ за договором про врегулювання небалансів електричної енергії (за версією 2). Вбачаємо за доцільне залишити без змін зафіксоване в Акті порушення.».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно пункту 2.2.13 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів НКРЕКП **припиняє розрахунок розміру штрафу та застосовує інші види санкцій**, передбачені чинним законодавством, за наявністю однієї умови, а саме, якщо сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 цієї глави, **не перевищує 11**.

Отже, при розрахунку розміру штрафу згідно Порядку (методики) визначення розміру штрафів за вищезазначені порушення сума балів **не перевищує 11**, тому припиняється розрахунок розміру штрафу та **Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження**.

6.	підпункту 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1468 (далі –	щодо обов'язку ліцензіата при провадженні ліцензованої діяльності дотримуватися організаційних вимог, зокрема, здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що
----	---	---

Ліцензійні умови з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності))	забезпечують функціонування ринку електричної енергії, а саме: пункту 10.9 розділу X Правил ринку (у редакції, що діяла до 01.12.2024) яким визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску такого виробника в цьому розрахунковому періоді. ОСП забезпечує щодакдну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку; пункту 10.9 розділу X Правил ринку яким визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії в цьому розрахунковому періоді такими учасниками ринку (без урахування обсягу відпуску/відбору електричної енергії, здійсненого на виконання диспетчерських команд). ОСП забезпечує щодакдну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку. <i>(num. 3.8, стор. 165-169)</i>
Відповідно до абзацу восьмого пункту 1.1.2 Правил ринку, відпуск - електрична енергія, що надійшла в систему передачі, систему розподілу або малу систему розподілу через точку комерційного обліку учасника ринку та/або учасника роздрібного ринку, та/або обсяг номінованої потужності на відповідний розрахунковий період з метою імпорту та обсяг електричної енергії на відповідний розрахунковий період з метою отримання аварійної допомоги в енергосистемі України, узгоджений з ОСП суміжної країни. Пунктом 10.9 розділу X Правил ринку (у редакції, що діяла до 01.12.2024) визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску такого виробника в цьому розрахунковому періоді. ОСП забезпечує щодакдну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку. Пунктом 10.9 розділу X Правил ринку визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну	

енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії в цьому розрахунковому періоді такими учасниками ринку (без урахування обсягу відпуску/відбору електричної енергії, здійсненого на виконання диспетчерських команд). ОСП забезпечує щодакдну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку.

Таким чином, відповідно до вимог Правил ринку, Товариство (як імпортер електричної енергії) мало подавати обов'язкові заявки щодо продажу електричної енергії на РДН у кожному розрахунковому періоді доби постачання, гранична нижня межа яких становить 10 відсотків, від обсягу номінованої потужності на відповідний розрахунковий період з метою імпорту.

Комісією з перевірки здійснено вибірковий аналіз (за 23-27 вересня 2024 року, за 18-22 листопада 2024 року, за 22 - 26 вересня 2025 року та за 13-15 грудня 2025 року) дотримання ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД», як імпортера, у кожному розрахунковому періоді доби постачання 10 відсотків граничної нижньої межі обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску, та встановлено, що в 152 окремих годинах за період 23-27 вересня 2024 року, за 18-22 листопада 2024 року, за 22 – 26 вересня 2025 року та за 13-15 грудня 2025 року, наявне відхилення між обсягом поданих ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» заявок на продаж електричної енергії на РДН та граничних рівнів обсягів подання заявок на продаж електричної енергії на РДН відповідно до Правил ринку.

Відповідно до Письмових пояснень Ліцензіата, мовою документу:

«... Відповідно до п. 10.9 розділу X Правил ринку (у редакції, що діяла до 01.12.2024) визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання **гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску такого виробника в цьому розрахунковому періоді**. ОСП забезпечує щодакдну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку.

Щодо редакції норми до 01.12.2024 року, граничну нижню межу обов'язкових заявок можна було обрахувати виключно для виробників (формулювання «від сумарного обсягу відпуску електричної енергії такого **виробника**»). Тобто, фактично вимогу щодо 10-% мінімальної заявки за відсутності виробництва виконати неможливо у зв'язку з відсутністю у тексті норми бази нарахування мінімальної заявки.

Таким чином, до 01.12.2024 року Товариство не могло порушувати вимоги п. 10.9. розділу X Правил ринку, оскільки для імпортерів НЕ БУЛО встановлено базу нарахування граничної межі.

Пунктом 10.9 розділу X Правил ринку (в редакції після 01.12.2024 року) визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії в цьому розрахунковому періоді такими учасниками ринку (без урахування обсягу відпуску/відбору електричної енергії, здійсненого на виконання диспетчерських команд). ОСП забезпечує щодакдну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку.

Актом не зафіксовано, що до НКРЕКП надходили повідомлення від ОСП щодо порушення вимог зазначеного пункту.

Відповідно до абз. 8 п. 1.1.2. Правил ринку, **відпуск** - електрична енергія, що надійшла в систему передачі, систему розподілу або малу систему розподілу через точку комерційного обліку учасника ринку та/або учасника роздрібного ринку, та/або **обсяг номінованої потужності на відповідний розрахунковий період з метою імпорту** та обсяг електричної енергії на відповідний розрахунковий період з метою отримання аварійної допомоги в енергосистемі України, узгоджений з ОСП суміжної країни.

Таким чином, дія норми п. 10.9 розділу X Правил ринку могла поширюватись на Товариство виключно у розрахункові періоди, у яких Товариством здійснювався імпорт з урахуванням наступного:

- Статус імпортера:

Відповідно до пункту 96 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», учасник ринку електричної енергії — це виробник, електропостачальник, трейдер, оператор системи передачі, оператор системи розподілу, оператор ринку, гарантований покупець та споживач, які провадять свою діяльність на ринку електричної енергії у порядку, передбаченому цим Законом.

Наведений перелік є вичерпним. Термін «імпортер» як окрема, самостійна категорія учасника ринку в ньому відсутній, оскільки законодавець не наділив «імпортера» статусом самостійного суб'єкта ринку, цей термін у пункті 10.9 розділу X Правил ринку **вживається виключно у функціональному, а не в статусному значенні, а саме як позначення діяльності (операції з ввезення електричної енергії), яку здійснює учасник ринку (електропостачальник, трейдер тощо) у певну годину, а не як окрема, постійно закріплена за суб'єктом діяльність.**

Тобто, ця вимога може бути застосована до Ліцензіата, який у конкретну годину має статус «імпортер», тобто, фактично здійснює діяльність з імпорту у конкретній годині, а не загальною має укладений договір.

- Визначення бази 10-% мінімальної граничної заявки здійснюється з прив'язкою до обсягів фактичного імпорту, якщо імпорт = 0, то і мінімальна межа рахується як 10% від «0» (тобто, мінімальна межа – «0»).

Абзац восьмий пункту 1.1.2 глави 1.1 розділу I Правил ринку визначає термін «відпуск» як електричну енергію, що надійшла в систему передачі або розподілу через точку комерційного обліку учасника ринку, та/або обсяг номінованої потужності на відповідний розрахунковий період з метою імпорту (та/або обсяг з метою отримання аварійної допомоги). Це ж визначення наведено і в Акті безпосередньо перед висновком про порушення.

Тобто, Ліцензіат підпадає під дію норм, що регулюють відпуск з метою імпорту, лише тоді, коли для конкретного розрахункового періоду існує номінований обсяг потужності саме з цією метою. Відповідно, «прив'язка» статусу імпортера до суб'єкта є періодичною (погодинною), а не загальною.

У годинах, де графа 5 таблиці 3.8.5 містить значення «0», номінований та фактичний обсяг «відпуску з метою імпорту» відсутній за визначенням, а отже відсутня й база для застосування пункту 10.9 саме в цій годині.

Товариство звертає особливу увагу НКРЕКП на те, що сама таблиця 3.8.5 Акта містить окрему графу «Імпорт» (графа 5), яка відображає фактичний обсяг імпортованої Товариством електричної енергії в кожній конкретній із 152 зазначених годин. **Аналіз цієї графи за даними, наведеними безпосередньо в Акті, показує, що з 152 годин, охоплених таблицею 3.8.5, у 132 годинах (86,8 %) обсяг імпорту становить 0 (нуль), і лише у 20 годинах (13,2 %) фактично здійснювався імпорт електричної енергії у ненульовому обсязі.**

Тобто, обрахунок 10 -% мінімального значення міг бути здійснений виключно щодо 20 годин (а не 152, як зазначено у Акті).

При цьому в переважній більшості «нульових за імпортом» годин показник графі 7 («Розрахунок максимального обсягу продажу електричної енергії, який міг бути заявлений Товариством на РДН»), який слугує базою для обчислення 10-відсоткової граничної межі, сформований виключно за рахунок графі 4 («Купівля РДД»), тобто обсягів, придбаних Товариством за двосторонніми договорами для постачання кінцевим споживачам, які не мають жодного відношення до імпортової діяльності.

Таким чином, у переважній більшості зафіксованих в Акті епізодів обов'язок за пунктом 10.9 нараховано Товариству як «імпортеру» за годинами, у яких не встановлено фактичного здійснення/номінування жодних обсягів імпорту електричної енергії.

Розповсюдження обов'язку на суб'єкта незалежно від фактичного здійснення ним імпортової операції в конкретній годині суперечило б меті норми, оскільки покладало б на суб'єкта обов'язок продажу на РДН обсягу, який він фізично не вводить у ринок і яким не володіє: за відсутності імпорту в цій годині немає жодного фізичного чи облікового обсягу електроенергії, що міг би бути предметом продажу на РДН саме за рахунок імпортової діяльності.

Таким чином, відомості, відображені у Таблиці 3.8.5. Акта, є некоректними та фактично, визначають порушенням обов'язок реєструвати заявки на РДН за відсутності імпорту (що в свою чергу, може бути визначено іншим порушенням – реєстрація заявок за відсутності забезпеченого обсягу, що взаємовиключає логіку, викладену у Таблиці 3.8.5. Акта). ...».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що пунктом 10.9 розділу X Правил ринку (у редакції, що діяла до 01.12.2024) визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та **імпортерів** у кожному розрахунковому періоді доби постачання **гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків** від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску такого виробника в цьому розрахунковому періоді.

Таким чином, твердження Ліцензіата, що норми пункту 10.9 розділу X Правил ринку до 01.12.2024 стосуються виключно виробників є безпідставним.

Службовою запискою Сектору НКРЕКП у Черкаській області _____ надано наступну інформацію:

«... Комісією з перевірки було здійснено аналіз таблиці 3.8.5 Акту № 184 та виявлено, що з наведених в таблиці 3.8.5 даних безпосередньо підтверджується наявність ненульового фактичного імпорту лише у 20 із 152 годин.

Тобто, наявне відхилення між обсягом поданих ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» заявок на продаж електричної енергії на РДН та обсягом купівлі електричної енергії з метою імпорту відповідно до Правил ринку встановлено за період 18-20 та 22 листопада 2024 року та за період 13-15 грудня 2025 року.

Враховуюче вище зазначене, інформацію зазначену у пункті 3.8 Акту № 184 (стор. 165-169), слід вважати наступною: «...Відповідно до даних, наведених у таблиці 3.8.5, комісією з перевірки встановлено, що в 20 окремих годинах за період 18-20 та 22 листопада 2024 року та за період 13-15 грудня 2025 року, наявне відхилення між обсягом поданих ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» заявок на продаж електричної енергії на РДН та граничних рівнів обсягів подання заявок на продаж електричної енергії на РДН відповідно до Правил ринку та викласти у Акті № 184 таблицю 3.8.5 у наступній редакції.

Інформація щодо результатів вибіркового аналізу наявного відхилення між обсягом поданих заявок на продаж електричної енергії на РДН та граничних рівнів обсягів подання заявок на продаж електричної енергії на РДН відповідно до Правил ринку в години імпорту ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» електричної енергії у ненульовому обсязі

Таблиця 3.8.5
МВт год

Дата	Година доби	Купівля			Продаж	Розрахунок максимального обсягу продажу електричної енергії, який міг бути заявлений Товариством на РДН	Заявлений обсяг для продажу на РДН, МВт*год	Акцептований обсяг продажу на РДН	Обсяги продажу	% заявки на РДН від суми відпуску
		РДН	РДД	Імпорт	РДД					
1	2	3	4	5	6	7=3+4+5-6	8	10	11	12
18.11.2024	22									0,00%
19.11.2024	18									0,00%
19.11.2024	19									0,00%
19.11.2024	20									0,00%
19.11.2024	21									0,00%
20.11.2024	9									0,00%
20.11.2024	11									0,00%
20.11.2024	19									0,00%
20.11.2024	21									0,00%
20.11.2024	22									1,11%
22.11.2024	18									0,00%
22.11.2024	19									0,00%
22.11.2024	20									0,00%
13.12.2025	24									0,00%
14.12.2025	16									6,67%
14.12.2025	20									3,33%
15.12.2025	14									0,00%
15.12.2025	21									0,00%
15.12.2025	22									0,00%
15.12.2025	24									5,83%

З урахуванням вище викладеного, комісія з перевірки підтверджує наявність порушення зазначеного на стор. 168-169 Акту № 184, а саме:

Наявність відхилення між обсягом поданих ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» заявок на продаж електричної енергії на РДН та граничних рівнів обсягів подання заявок на продаж електричної енергії на РДН відповідно до Правил ринку, свідчить про порушення Товариством вимог:

підпункту 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов з перепродажу № 1468 щодо обов'язку ліцензіата при провадженні ліцензованої діяльності дотримуватися організаційних вимог, зокрема, здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії, а саме:

пункту 10.9 розділу X Правил ринку (у редакції, що діяла до 01.12.2024) яким визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску такого виробника в цьому розрахунковому періоді. ОСП забезпечує щодакдану перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку;

пункту 10.9 розділу X Правил ринку яким визначено, що для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН

становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії в цьому розрахунковому періоді такими учасниками ринку (без урахування обсягу відпуску/відбору електричної енергії, здійсненого на виконання диспетчерських команд). ОСП забезпечує щоденну перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку. ...».

Одночасно, службовою запискою _____ Департамент енергоринку повідомив, мовою документу:

«... у 2024 році на імпортера поширювалася встановлена Законом вимога щодо обов'язкового продажу на РДН не менше 10 відсотків місячного обсягу продажу електричної енергії. При цьому відповідно до положень Правил ринку для визначення відповідного обсягу продажу в кожному розрахунковому періоді враховується обсяг відпуску, який для імпортера визначається, зокрема, з урахуванням номінованого імпорту.

Таким чином, у відповідних розрахункових періодах обов'язковий обсяг продажу становить 10 відсотків від обсягу номінованого імпорту. ...».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до глави 2.6 розділу II Порядку (етодики) визначення розміру штрафів за порушення підпункту 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності) НКРЕКП накладає санкцію у вигляді **штрафу**.

У питанні 3.8 «При підготовці та/або подачі заявок (пропозицій) на ринку електричної енергії ліцензіат не вчиняє дії, які можуть призвести до маніпулювання цінами або до інших спотворень конкуренції на ринку» на стор. 162-163 Акта № 184 зафіксовано, зокрема, наступну інформацію:

«Пунктом 6 постанови НКРЕКП від 25.02.2022 № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» (у редакції, що діяла до 01.04.2026) (далі – Постанова № 332) визначено, що учасники ринку (крім виробників, гарантованого покупця та агрегатора в межах встановленої потужності одиниць відпуску, що включені до його агрегованої групи) при здійсненні операцій з купівлі та продажу електричної енергії за ДД, на РДН та імпорту/експорту електричної енергії мають уникати операцій, за результатами яких формується від'ємна сальдована величина більше ніж 1 МВт·год (включно) за розрахунковий період.

Від'ємна сальдована величина - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, на РДН та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, на РДН та експорту електричної енергії за кожний розрахунковий період.

На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:

наявність в учасника ринку, крім виробників, гарантованого покупця та агрегатора в межах максимально можливого обсягу відпуску відповідно до потужностей одиниць агрегації, що входять до агрегованої групи агрегатора, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;

подання заявок на продаж на РДН або ВДР, обсяги електричної енергії в яких на момент подання заявки не забезпечені на розрахунковий період потужностями власної генерації та/або обсягами купівлі на РДН, та/або імпорту, та/або акцептованої купівлі на РДН або ВДР.

На запит комісії з перевірки Ліцензіат надав інформацію щодо заявок на всіх сегментах ринку на купівлю та продаж електричної енергії: за 23-27 вересня 2024 року, за 18-22 листопада

2024 року, за 22 - 26 вересня 2025 року та за 13 15 грудня 2025 року в погодинній деталізації обсягів купівлі електричної енергії на ринку за ДД, на РДН, ВДР, імпорту електричної енергії та продажу електричної енергії за ДД, на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.

ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» здійснило дії, що можуть мати ознаки маніпулювання на ринку електричної енергії, які визначені пунктом 1.8.4 Правил ринку, зокрема, в частині наявності у ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії в окремі години 25.09.2025, 26.09.2025 та 13.12.2025, а саме:

Таблиця 3.8.4

МВт год

Дата	Година доби	Купівля			Продаж	Розрахунок максимального обсягу продажу електричної енергії, який міг бути заявлений Товариством на РДН	Заявлений обсяг для продажу на РДН, МВт·год	Акцептований обсяг продажу на РДН	Перевищення заявлених обсягів продажу
		РДН	РДД	Імпорт	РДД				
1	2	3	4	5	6	7=3+4+5-6	8	10	12=7-8
25.09.2025	17								
25.09.2025	22								
25.09.2025	23								
25.09.2025	24								
26.09.2025	7								
26.09.2025	8								
26.09.2025	19								
26.09.2025	20								
26.09.2025	21								
26.09.2025	22								
13.12.2025	7								

Вищевикладене свідчить про порушення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» вимог:

підпункту 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов з перепродажу № 1468 щодо обов'язку ліцензіата при провадженні ліцензованої діяльності дотримуватися організаційних вимог, зокрема, здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії, а саме:

пункту 1.8.4 Правил ринку (у редакції, що діяла до 26.03.2026) яким, визначено, зокрема, що діями, що можуть мати ознаки маніпулювання на ринку електричної енергії є, зокрема, наявність в учасника ринку, крім виробників, гарантованого покупця та агрегатора в межах максимально можливого обсягу відпуску відповідно до потужностей одиниць агрегації, що входять до агрегованої групи агрегатора, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період.».

Відповідно до **Письмових пояснень Ліцензіата**, мовою документу:

«...Щодо відсутності у діях Товариства ознак маніпулювання, повідомляємо про наступне.

... Сектором встановлено порушення саме п. 1.8.4. Правил ринку в частині наявності від'ємного сальдованого значення згідно Таблиці 3.8.4. в окремі години 25.09.2025 (17,22,23 24 години), 26.09.2025 (7,8,19,20,21,22 години) та 13.12.2025 (7 година).

Відповідно до п. 1.8.4. Правил ринку (в редакції, що діяла протягом періоду, у якому встановлено порушення), Діями, що можуть мати ознаки маніпулювання на ринку електричної енергії, щодо яких АР здійснюється аналіз, є: наявність в учасника ринку, крім виробників, гарантованого покупця та агрегатора в межах максимально можливого обсягу відпуску відповідно до потужностей одиниць агрегації, що входять до агрегованої групи агрегатора, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період.

Відповідно до п. 1.1.2. Правил ринку (в редакції, що діяла протягом періоду, у якому встановлено порушення), сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це

різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за двосторонніми договорами, купівлі електричної енергії на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за двосторонніми договорами, продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та експорту електричної енергії

*Таким чином, від'ємне сальдоване значення може бути встановлено **ВИКЛЮЧНО** у випадку перевищення фактично проданих обсягів електричної енергії (сумарно на ДД, РДН, ВДР, експорт) над обсягами фактично закуплених обсягів електричної енергії (сумарно на ДД, РДН, ВДР, імпорт).*

Заявки на продаж електричної енергії, що не були акцептовані, НЕ можуть враховуватись при визначенні сальдованого значення зареєстрованих обсягів, виходячи з визначення «сальдованого значення зареєстрованих обсягів».

Водночас, з Таблиці 3.8.4., у якій ніби-то визначено наявність від'ємного сальдованого значення, вбачається, що підставою для висновку про наявність «від'ємного сальдованого значення» є різниця даних між «заявленим обсягом для продажу на РДН» та «фактично придбаним обсягом на РДД, РДН та за імпортом».

З цієї ж Таблиці вбачається, що фактично акцептовані обсяги продажу на РДН жодного разу НЕ перевищили обсяг купівлі електричної енергії на РДД, РДН та за імпортом, що прямо виключає наявність від'ємного сальдованого значення.

Більше того, ці ж години було проаналізовано у Таблиці 3.8.3. Акту, у стовбці 17 Таблиці «від'ємне сальдоване значення» ЖОДНОГО разу не відображено мінусовий показник.

Таким чином, самим же Актом підтверджено відсутність у діях Товариства ознак порушень п. 1.8.4. Правил ринку, а саме наявності від'ємного сальдованого значення.»

Службовою запискою Сектору НКРЕКП у Черкаській області _____ надано наступну інформацію:

«... Сектором опрацьовано письмові пояснення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» надані листом _____ та службову записку надіслану Департаментом розслідувань зловживань на оптових енергетичних ринках та моніторингу звітності _____ та виявлено невідповідності у інформації викладеній у пункті 3.8 Акту № 184 (стор. 159-163).

... було здійснено аналіз наданої інформації щодо обсягів купівлі та продажу електричної енергії на РДД, на РДН, на ВДР та імпорту/експорту електричної енергії в частині наявності у ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахункові періоди 22.09.2025-26.09.2025 та 13.12.2025 (стор. 159-162), за результатами дослідження встановлено порушення (стор. 162-163 Акту № 184) зазначено (мовою документу): «...що ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» здійснило дії, що можуть мати ознаки маніпулювання на ринку електричної енергії, які визначені пунктом 1.8.4 Правил ринку, зокрема, в частині наявності у ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії в окремі години 25.09.2025, 26.09.2025 та 13.12.2025...».

Відповідно до інформації наданої Товариством до перевірки, щодо заявок на всіх сегментах ринку на купівлю та продаж електричної енергії: за 22 - 26 вересня 2025 року та за 13-15 грудня 2025 року в погодинній деталізації обсягів купівлі електричної енергії на ринку за ДД, на РДН, ВДР, імпорту електричної енергії та продажу електричної енергії за ДД, на РДН, ВДР та експорту електричної енергії, відповідальною особою за дослідження пункту 3.8 було здійснено розрахунки, які відображені у графі 17 таблиці 3.8.3 Акту № 184 (стор. 159-162), зокрема в окремі години 25.09.2025 (17, 22, 23 та 24 години), 26.09.2025 (7, 8, 19, 20, 21, 22 години) та 13.12.2025 (7 година) та **зафіксовано відсутність від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії у відповідні розрахункові періоди.**

Від'ємне сальдоване значення у графі 17 розраховується за формулою, наведеною у таблиці 3.8.3, а саме: РДН (купівля) + РДД (купівля) + Імпорт – РДН (продаж) – РДД (продаж) – Експорт.

Таким чином відповідно до розрахунку:

25.09.2025 у 17 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

25.09.2025 у 22 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

25.09.2025 у 23 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

25.09.2025 у 24 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

26.09.2025 у 7 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

26.09.2025 у 8 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

26.09.2025 у 19 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

26.09.2025 у 20 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

26.09.2025 у 21 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

26.09.2025 у 22 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год;

13.12.2025 у 7 годину доби від'ємне сальдоване значення дорівнює ___ МВт·год.

З урахуванням вищезазначеного, комісією невірно зазначену інформацію, викладену на стор. 162-163 Акту № 184 ...

... Фактично, в діях ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» **не встановлені ознаки маніпулювання** на ринку електричної енергії, зокрема в окремі години 25.09.2025 (17, 22, 23 та 24 години), 26.09.2025 (7, 8, 19, 20, 21, 22 години) та 13.12.2025 (7 година), які визначені пунктом 1.8.4 Правил ринку.

У зв'язку з великим обсягом інформації, яку необхідно було дослідити під час перевірки та обмеженими строками, відведеними для оформлення акту перевірки, під час оформлення відповідальною особою було допущено зазначені вище помилки.

Комісія з перевірки вважає за потребу переглянути висновок, викладений у пункті 3.8 Акту № 184 та **вважати порушення зазначене на стор. 159-163 та 243, як фактично відсутнє.**».

Враховуючи викладене вище, Письмові пояснення ліцензіата та службову записку Сектору НКРЕКП у Черкаській області від 23.09.2026, **Департамент ліцензійного контролю не вбачає в діях Ліцензіата порушення вимог підпункту 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії** щодо обов'язку ліцензіата при провадженні ліцензованої діяльності дотримуватися організаційних вимог, зокрема, здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії, а саме:

пункту 1.8.4 Правил ринку (у редакції, що діяла до 26.03.2026) яким, визначено, зокрема, що діями, що можуть мати ознаки маніпулювання на ринку електричної енергії є, зокрема, наявність в учасника ринку, крім виробників, гарантованого покупця та агрегатора в межах максимально можливого обсягу відпуску відповідно до потужностей одиниць агрегації, що входять до агрегованої групи агрегатора, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період.

Водночас, у зв'язку із тим, що із набранням чинності 02 липня 2023 року Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках», який імплементує у національне законодавство Регламент ЄС №1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку (REMIT) – набір європейських правил та практик, спрямований на запобігання зловживанням на енергетичному ринку, **Департаментом ліцензійного контролю** буде підготовлено службову записку щодо передачі Акта № 126 до Департаменту розслідувань зловживань на оптових енергетичних ринках та моніторингу звітності для проведення поглибленого аналізу в частині надання Ліцензіатом заявок для продажу на РДН, в яких на момент надання заявки обсяги електричної енергії не забезпечені на розрахунковий період обсягами купівлі електричної енергії на ринку.

Ураховуючи викладене, Письмові пояснення Ліцензіата, службові записки Сектору НКРЕКП у Черкаській області від 23.09.2026 та Департаменту енергоринку від 29.09.2026, згідно з Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, Департамент ліцензійного контролю пропонує **накласти штраф розмірі 88 281 (вісімдесят вісім тисяч двісті вісімдесят одна) гривня** згідно розрахунку:

Фінальний розмір штрафу відповідно до акту перевірки	88 281 грн
---	-------------------

№	Предмет порушення	Фінальний розмір штрафу, гривень	Застосування іншого виду санкцій	Причина застосування іншого виду санкцій	Порушення вчинено або триває після 01.04.2025	Максимально допустимий за законодавством розмір штрафу, гривень	Початковий розмір штрафу, гривень	Розмір коригування (в сторону збільшення) штрафу на тривалість порушення, гривень	Розмір коригування (в сторону зменшення) штрафу на пом'якшуючі обставини, гривень	Округлення, гривень
1	Інші порушення щодо організаційних питань ліцензованої діяльності		Санкція у вигляді накладення штрафу не застосовується	Сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 Порядку, не перевищує 11	Ні	1 700 000				
2	Порушення щодо подання звітності, вид, порядок, строки та форма подання якої визначені нормативно-правовими НКРЕКП та відповідними ліцензійними умовами		Санкція у вигляді накладення штрафу не застосовується	Сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 Порядку, не перевищує 11	Ні	1 700 000				
3	Інші порушення щодо організаційних питань ліцензованої діяльності		Санкція у вигляді накладення штрафу не застосовується	Сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 Порядку, не перевищує 11	Так	1 700 000				
4	Інші порушення щодо організаційних питань ліцензованої діяльності		Санкція у вигляді накладення штрафу не застосовується	Сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 Порядку, не перевищує 11	Ні	1 700 000				
5	Порушення щодо тарифів/цін/плати за послуги, цільового використання коштів, передбачених в тарифі		Санкція у вигляді накладення штрафу не застосовується	Підсумковий розмір штрафу, розрахований та скоригований відповідно до глав 2.2 - 2.5 Порядку, є нижчим за мінімальний розмір штрафу, передбачений законодавством	Так	1 700 000				
6	Порушення законодавства/правил/технічних норм, встановлених режимів роботи ліцензованої діяльності	88 281	Ні		Так	1 700 000	85 000 ¹	3272,5 ²		8,5

Щодо порушення № 6:

¹ відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів розраховано початковий розмір штрафу на основі оцінки серйозності та характеру порушення:

максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	грн	1 700 000,00
відсоток серйозності порушення	%	5 %
коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди		1,00
Початковий розмір штрафу	грн	85 000,00

² відповідно до пункту 2.3.2 глави 2.3 розділу 2 Порядку (методики) визначення розміру штрафі в застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу, тривалості порушення (7 днів).

З огляду на зазначене, пропонуємо прийняти:

1) постанову, якою:

1. Застерегти ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) щодо недопущення надалі порушень Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу та недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

2. Накласти штраф у розмірі 88 281 (вісімдесят вісім тисяч двісті вісімдесят одна) гривня на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) за порушення Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності).

2) розпорядження про усунення порушень, відповідно до якого:

Зобов'язати ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) до 30 жовтня 2026 року надати до Сектору НКРЕКП у Черкаській області скориговану звітність за формою № 20-НКРЕКП (квартальна) «Звіт про сплату внеску на регулювання» за II квартал 2022 року, III квартал 2023 року та II квартал 2024 року.

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про застосування санкцій до
ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» за
порушення Ліцензійних умов з
постачання електричної енергії
споживачу, Ліцензійних умов з
перепродажу електричної енергії
(трейдерської діяльності) та
недотримання вимог нормативно-
правових актів, що регулюють
функціонування ринку електричної
енергії

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду жовтня 2026 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта планової перевірки від 07 вересня 2026 року № 184, проведеної відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2026 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 18 листопада 2025 року № 1881, постанови НКРЕКП від 31 серпня 2026 року № 1467 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (діяльність з постачання електричної енергії споживачу)» та посвідчень на проведення планової перевірки від 11 серпня 2026 року № 388 та від 03 вересня 2026 року № 432, встановлено, що ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) порушено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, затверджені постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1469 (далі – Ліцензійні умови з постачання електричної енергії споживачу), Ліцензійні

умови провадження господарської діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), затверджені постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1468 (далі – Ліцензійні умови з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності)), та не дотримано вимоги нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме:

пункт 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу, а саме:

підпункт 5 (у редакції, що діяла до 30 липня 2026 року) у частині виконання рішення НКРЕКП у повному обсязі та у строки, встановлені відповідним рішенням та законодавством,

підпункт 7 (у редакції, що діяла до 30 липня 2026 року) у частині надання до НКРЕКП документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП,

підпункт 13 (у редакції, що діяла до 30 липня 2026 року) у частині виконання умов укладених договорів, які є обов'язковими для здійснення діяльності на ринку електричної енергії,

підпункт 29 (у редакції, що діяла до 30 липня 2026 року) у частині своєчасної та в повному обсязі сплати за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії;

підпункт 12 пункту 2.2 (у редакції, що діяла до 30 липня 2026 року) Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності) у частині здійснення купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії;

пункту 5 Порядку розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання, затвердженого постановою НКРЕКП від 06 квітня 2017 року № 491 (далі – Порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання), у частині визначення бази нарахування суми внесків на регулювання, яким є чистий дохід платника внеску на регулювання від провадження діяльності, що регулюється НКРЕКП, за звітний квартал.

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» та Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Застерегти ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) щодо недопущення надалі порушень Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу та недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме:

пункту 2.2 Ліцензійних умов з постачання електричної енергії споживачу у частині:

виконання рішення НКРЕКП у повному обсязі та у строки, встановлені відповідним рішенням та законодавством,

надання до НКРЕКП документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, в обсягах та у строки (не менше десяти робочих днів для надання копій документів, пояснень тощо), встановлені НКРЕКП,

виконання умов укладених договорів, які є обов'язковими для здійснення діяльності на ринку електричної енергії,

своєчасної та в повному обсязі сплати за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії;

пункту 5 Порядку розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання у частині визначення бази нарахування суми внесків на регулювання, яким є чистий дохід платника внеску на регулювання від провадження діяльності, що регулюється НКРЕКП, за звітний квартал.

2. Накласти штраф у розмірі 88 281 (вісімдесят вісім тисяч двісті вісімдесят одна) гривня на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) за порушення підпункту 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності) (у редакції, що діяла до 30 липня 2026 року) у частині здійснення купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії.

3. Ця постанова може бути оскаржена до адміністративного суду. Оскарження постанови не зупиняє її виконання.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Київ

№ _____

Про усунення ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД»
порушень вимог нормативно-правових
актів, що регулюють функціонування ринку
електричної енергії

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3, частини п'ятої статті 14, пункту 5 частини четвертої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», згідно з Актом планової перевірки від 07 вересня 2026 року № 184, проведеної відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2026 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 18 листопада 2025 року № 1881, та постанови НКРЕКП від 31 серпня 2026 року № 1467 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ТОВ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (діяльність з постачання електричної енергії споживачу)», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ВИРІШИЛА:

1. Зобов'язати ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРДЖИГАЗТРЕЙД» (код ЄДРПОУ 43729979) усунути порушення пункту 5 Порядку розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання, затвердженого постановою НКРЕКП від 06 квітня 2017 року № 491, у частині визначення бази нарахування суми внесків на регулювання, яким є чистий дохід платника внеску на регулювання від провадження діяльності, що регулюється НКРЕКП, за звітний квартал, для чого у термін до 30 жовтня 2026 року надати до Сектору НКРЕКП у Черкаській області скориговану звітність за формою № 20-НКРЕКП (квартальна) «Звіт про сплату внеску на

регулювання» за II квартал 2022 року, III квартал 2023 року та II квартал 2024 року.

2. Це розпорядження може бути оскаржене до адміністративного суду. Оскарження розпорядження не зупиняє його виконання.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО